

О.О. ФАЛЬЧЕНКО, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

І.Ю. БОГДАН, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ОПЛАТИ ПРАЦІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

В умовах кризових явищ в економіці і дефіциту бюджетних коштів актуальним є контроль за їх використанням в бюджетних установах, які фінансуються з державного бюджету. У вирішенні цих проблем важлива роль відводиться організації аудиту та підвищенню його дієвості і результативності. Отже, питання удосконалення організації і методики аудиту оплати праці вимагає подальшого дослідження.

Аудит розрахунків з оплати праці відіграє важливу роль у системі зовнішнього аудиту. Це пов'язано з тим, що облік праці і заробітної плати є трудомістким, потребує уваги і сконцентрованості, оскільки пов'язаний з обробленням великої кількості первинної інформації, має багато однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу.

Мета аудиту оплати праці відповідно до МСА 200 «Ціль і основні принципи аудиту фінансової звітності» полягає у висловленні аудитором

незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності установи інформації про розрахунки з оплати праці.

Аудит розрахунків з оплати праці – це дуже трудомістке і відповідальне завдання з надання впевненості, бо поєднує в собі елементи фінансового аудиту й аудиту на відповідність, що пов'язано з необхідністю дотримання трудового та податкового законодавства при формуванні фінансової інформації про розрахунки з оплати праці та інші виплати працівникам.

Бюджетна установа самостійно, але відповідно до законодавства, установлює штатний розклад, форми і системи оплати праці, преміювання. Облік праці і заробітної плати – одна із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних, у яких відбивається зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників.

Під час аудиту використовуються різні методи й методичні прийоми: перерахунок, перегляд, оцінка фактичної наявності, зіставлення, оцінка. Так, для перевірки розрахунків з оплати праці застосовують методи зіставлення даних бухгалтерського обліку з первинними документами (оклади, затверджені в штатному розкладі, і фактичні нарахування, табель обліку робочого часу і розрахунок зарплати), перерахунки (аудитор перераховує суми, які були утримані, і порівнює з нормами чинного законодавства) тощо. Також існують певні способи перевірки документів. Наприклад, первинні документи, які є основою для нарахування і виплати заробітної плати (табелі, розрахунково-платіжні відомості) вивчаються комбіновано, тобто суцільним і вибіркоким способом (якщо аудитор перевірів деяку кількість однотипних первинних документів і не знайшов помилок, то він може вважати, що документи з цієї пачки всі без помилок).

Особливо аудитору треба звертати увагу на ефективність використання робочого часу. Спочатку треба зіставляти фактично відпрацьований час із плановим. При цьому уважно перевіряти табель обліку відпрацьованого часу.

Таким чином, аудит відіграє важливу роль в діяльності установ. Його одним із важливих завдань є правильна організація перевірки витрачання

коштів на оплату праці. Він значною мірою сприяє зростанню продуктивності праці, зміцненню трудової дисципліни та ефективному застосуванню встановленої системи оплати праці. Правильна організація і методика аудиту за дотриманням нормативно-правових актів при нарахуванні заробітної плати та утримань з неї, контролю за веденням бухгалтерського обліку оплати праці, та за її документальним оформленням викоринить або зведе до мінімуму порушення в системі оплати праці.